

Loaiden

FOR MEDLEMMER I NTL NAV

DESEMBER 2010

God Jul

Sirkelens ende

Året er slutt, et nytt begynner, vi beveger oss i sirkler. Det er denne følelsen jeg sitter med når jeg nå skriver årets siste lederartikkel. Den forrige hadde tittelen «De vet det så inderlig godt». Det gjør de fremdeles: Virkningene av årets statsbudsjett står nå klart for oss. Nedbemanning. Noen av oss må endre arbeidssted, nesten alle kan vinke farvel til kolleger som har vært midlertidig ansatt. Uansett er én ting sikkert: Vi får ikke mindre å gjøre og brukerne våre får ikke noe bedre service. Dette behøver man ikke å være profet for å forutsi.

Til Klassekampen sa statssekretær Gina Lund, i ministerens fravær, at ledelsen i NAV hadde forsikra henne om at det var fullt mulig å drive NAV innenfor de foreslåtte budsjetttrammene uten negative konsekvenser for publikumstjenester og service. Dette til tross for det som står å lese i dokumentet «Vedlegg 1: Budsjett 2011 Fylkeslinjen – Konsekvenser av 3 prosent rammekutt» Der kan man lese klare advarsler om økte restanser og redusert grad av - og kvalitet på oppfølging. Dertil nedgang i kvalitet på tiltaksgjennomføring som resultat av dårligere oppfølging. Avslutningsvis også varsel om fallende kvalitet i ytelsesforvaltningen.

Jeg spør meg om dette ikke er et svik fra våre øverste ledere, når de tross advarslene fra fylkene, likevel forsikrer at vi klarer dette uten problemer. Grunnet en av klausulene i hovedtariffavtalens § 2.3.3, er det slik at øverste leder som arbeidsgiver, fastsetter lønna til direktørene på høyeste nivå i etaten. Det omfatter hos oss også fylkesdirektørene. Deres lønnsøkninger er betinget av dekning på driftsbudsjettet, samt enighet med de tillitsvalgte, dog med den sedvanlige klausulen om manglende tvisterett og at arbeidsgivers siste tilbud gjelder. Det henviser de tillitsvalgte til eventuelle protokolltilførsler, hvis de skulle være uenige i pengedrysset. Det er lite som tyder på at de har benyttet seg av dette i noen særlig grad.

De som har gjort meg oppmerksom på disse forholdene har antydnet at dette virker som en selvbetjeningskultur. At topplederne også har funnet det opportunt å bevilge seg bonuser på mange titusener av kroner, savner vel også sidestykke i historien til de to tidligere etater, trygd og aetat. I private selskaper har vi ofte vært vitne til toppledere som bevilger seg selv fete bonuser etter vellykket seilas på børsen. Dette er selvsagt ikke i samme liga, det dreier seg ikke om mer enn 2,4 millioner kroner, men dog må man undre seg hvilken innsats og hvilke resultater som er bakgrunnen for lønnsfesten. Eventuelt hvem som har arbeidet hardest for å oppnå dem. Men slik er det jo alltid.

Jeg har en klar oppfatning om at tillitsvalgte i NTL NAV er omforente i synet på at lønnstillegg skal gis som faste tillegg på A-tabellen, ikke som b-tillegg og kontantutbetalinger. Jeg forventer dermed at man tar et oppgjør med denne forhandlingskulturen i det nærmeste.

Nå er det jo engang slik at året er inne i sine siste dager. Mørket er som mest påtrengende, men vi lever i håpet om at lyset vinner også denne gangen. Jeg håper julen vil være et lysglimt i den travle hverdagen i NAV, og at dere kan hente litt energi og inspirasjon - og ikke minst glede, i julefeiringen. Så håper jeg at dere vil bidra med ros, ris og gode innspill til Gaiden til neste år.

”

Nesten alle kan tåle motgang, men vil du prøve en manns karakter, så gi ham makt.

Abraham Lincoln

4

Joakim Lystad: Litt bedre hver dag.

14

Vår mann i Alicante: Anders Bjerkan.

FOTO: JØRUND O. GUSTAVSEN

Nytt kurstilbud –
Eirin har prøvd det ➤

7

Send inn din mening (maks 35 linjer)

e-post: jorund.olav.gustavsens@nav.no - Tlf: 21 07 01 75 – Mobil: 928 12 649
Postadresse: Arbeids- og velferdsdirektoratet, PB 5, St. Olavs plass, 0130 Oslo.

FOTO: JØRUND O. GUSTAVSEN

Redaktøren	2
Joakim Lystad - litt bedre hver dag	4
Kurs	7
Lønn som fortjent	8
Du grønne glitrende	9
Turid Lilleheie	10
Landsmøtet	11
Vår mann i Alicante	14
Siste stikk	23
Det sosiale hjørnet	24

Medlemsblad

[gaiden]

BLAD FOR MEDLEMMER I NTL NAV

Utgis av NTL NAV

Opplag: 9.200, fire ganger årlig

Redaktør

Jørund O. Gustavsens
Arbeids- og velferdsdirektoratet
Postboks 5, St. Olavs plass
0130 Oslo
Telefon: 21 07 01 75
Mobil: 928 12 649
jorund.olav.gustavsens@nav.no

Redaksjonsutvalget:

Terje Evensen
terje.evensens@nav.no
Mobil: 416 79 751
Anne Birgit Nilsen
anne.birgit.nilsen@nav.no
Mobil: 957 24 940

Redaksjonen avsluttet:

13. desember 2010
www.ntl.no/nav

Layout og trykk:

LO Media, Oslo
Tlf: 23 06 22 79

Joakim Lystad – Litt

Veien er ikke lang fra Bislett til Hammersborg, hvor direktoratet ligger. Det har imidlertid blitt en tur med visse omveier og avstikkere for Joakim Lystad. Vi har snakket med den nye Arbeids- og velferdsdirektøren og inviterer Gaidens lesere med på en liten del av denne reisen.

Jørund O. Gustavsen (tekst og foto)

Joakim vokste opp i et borgerlig hjem i Homansbyen, nær Bislett i Oslo. Grunnlaget for karrieren ble lagt på Uranienborg skole og Hartvig Nissens skole. Det var greit å være bygutt da han vokste opp, lite trafikk og stikball i gata. Det var kort vei til skøyteløpene på Bislett, men han kan ikke huske at de betalte for å komme inn. En trygg oppvekst gir et godt fundament.

I skyggen av 68'erne, fanget han interesse for naturvern og økologi. Da det ble opprettet et eget studium i Naturforvaltning på Landbrukshøyskolen i Ås, søkte han der. Dette studiet innebar et grunnkurs i landbruk, med tilhørende praksis på gård. Kurset ble gjennomført på landbruksskolen på Mære, mens praksisen fant sted på en fjellgård i Oppdal. Dette var et lite bruk i 700 meters høyde, med syv kyr, sauer, geiter, hest, hund og katt. Joakim mener at dette

oppholdet i stor grad var med på å forme ham til den han er i dag. Folket på gården har han fremdeles kontakt med. Han lærte her landbruksmiljøet å kjenne, samtidig som han fikk erfare andre levemåter, verdier og kulturer.

Nå har det vel vært et stykke fra fjellgården til sjefjobben i NAV, vi tar ikke den i detalj, men konstaterer at han kommer fra lederjobben i Mattilsynet, hvor han har stått for omorganiseringen av 93 forskjellige enheter, til én organisasjon. Dette er viktig erfaring å ta med seg.

– Jeg må jo imidlertid ta det jeg har lært og gange med ti, sier han. Mattilsynet hadde 1300 medarbeidere. Det er ikke uten ydmykhet han tar fatt på jobben. Han forteller om en sjeldent bratt læringskurve og ser det som et privilegium å få sitte på «skolebenken» igjen.

– Som leder er det viktig å prøve å se den enkelte medarbeider, sier han.

– Folk setter pris på det. Som leder blir man ofte satt i en høyere posisjon enn hva man egentlig selv forstår. Han har opplevd at små kommentarer fra ham har betydd mye mer for hans medarbeidere enn han kunne forestille seg. Det er ikke dermed sagt at man skal tro at man er noe, men allikevel forstå at man spiller en rolle. Ansvar er evnen til å se seg selv som årsak. Er det noe vi burde gjøre annerledes? I hylla på kontoret til Joakim, står det et speil. Dette speilet har følgende tekst inngravert i ramma: Når du ser etter feil, bruk ikke kikkert, bruk speil.

Men så tok du altså jobben ingen andre ville ha?

– Ja, jeg måtte jo gå noen runder med meg selv, da. Men jeg var overrasket over å finne en etat med så mye energi. Det har jo kommet en del karakteristikk av NAV-direktørjobben, men det orker jeg ikke å bruke energi på. Her

er det viktig å unngå å falle ned i en negativ spiral, men å oppleve at det går litt fremover, sier Joakim. Han har en klar forventning til medarbeiderne i NAV, det er at vi samspiller og gir hverandre ros. Hans eget motto er «litt bedre enn i går» og det håper han at NAV også kan leve opp til. Joakim opplever ikke at vi har dominerende kulturforskjeller i NAV og har en målsetning om at vi skal få til en «Vi-følelse» – en følelse som sier «dette står vi sammen om».

– NAV betyr noe for 2,8 millioner mennesker i Norge, poengterer Joakim.

– Skal vi betjene alle disse, er vi avhengige av at den daglige driften går. Det er en forutsetning for å frigjøre den politiske tanken bak reformen. Dette er det spennende med NAV. Vi må ha to tanker i hodet samtidig. Først og fremst skal vi hjelpe folk ut i jobb. Det er viktig for den sosiale og økonomiske velferden. Dessuten er det nasjonaløkonomisk viktig. Hvis det likevel er umulig for brukeren, må vi sørge for at de får de nødvendige ytelsene uten å måtte stå med lua i hånda. Det er avgjørende for Norge at flere kommer ut i jobb. Vi har ikke råd til 30+30+30 samfunnet: Det at folk studerer til de er 30, jobber til de er 60 og er pensjonister til de er 90. Her har NAV en viktig oppgave.

Den nye direktøren har fått tid til å se seg litt rundt i organisasjonen. Så langt har han besøkt Vestfold, Rogaland, Finnmark og Oslo. Det har vært store kontraster. Spesielt tankevekkende synes han det var å se mangfoldet på NAV Gamle Oslo, med sine 25 skranker. Her la han merke til at brukerne alltid ble møtt med «Hva har du tenkt å gjøre med det?». Ofte ba de brukerne om å tenke seg om og komme tilbake i morgen. På den måten tydeliggjør de ansvaret folk har for sitt eget liv.

JOAKIM THEODOR HAAGAAS LYSTAD

Født 17. april 1953

Vokst opp på Bislett i Oslo

Bor nå på Ås

Er gift og har to voksne sønner

Siste jobb: Administrerende direktør i Mattilsynet

Tidligere jobber: Forsker på NIVA

Salgssjef i SAS Institute, et amerikansk programvarefirma

Seksjonssjef i Miljøverndepartementet.

Lærte mye av Thorbjørn Berntsen – han prater så folk forstår.

Statens forurensningstilsyn (SFT)

Avdelingsdirektør for industrikontroll og oljevernberedskap

bedre hver dag

Joakim har et speil på kontoret med denne teksten påskrevet rammen: Når du leter etter feil, bruk ikke kikkert, bruk speil.

- Joakim er opptatt av modernisering av NAV. Vi sliter med gamle IKT-systemer som krever mer og mer driftsmidler for å sikre drift og ytelsesbetaling. Nå står vi foran en stor oppgave med å forberede hvordan det nye NAV skal se ut. Hvordan skal vi arbeide, hvordan skal vi sikre kvalitet og god brukeropplevelse og hvordan må vi være organisert i fremtiden. Og hvordan bør et forenklet regelverk se ut? Dette må på plass før vi automatiserer og forenkler gjennom IKT. Vi snakker altså ikke om en IKT-modernisering, men en modernisering av NAV ved hjelp av IKT. Dette vil berøre oss alle.

Det blir nok ikke så mye tid til juleforberedelser. -Det blir mye NAV-jobbing nå, innrømmer Joakim. Jula feires hjemme på Ås, men det blir også en tur til familiens hytte på Mylla i Nordmarka, like nord for Oslo. Der har det vært skiføre siden november, og det passer Joakim godt. Han er over gjennomsnittet glad i å gå på ski. Hvert år drar han på skitur med gutta. En uke med ski, soveposer, telt og bikkjer. Dette har han gjort hvert bidige år i snart tretti år, kun med et avbrudd: E-coliepidemien for noen år siden. Da gikk jobben foran. -Det er viktig å balansere livet mellom jobb og

frid. Det er viktig å ta vare på gode venner og familien. Dette er en forutsetning for å mestre jobben bedre, slår han fast.

Ryktet om hans humoristiske sans har gått foran ham fra Mattilsynet. Joakim mener humor er viktig, og at godt humor er helt avgjørende. -Humor løser ofte opp i vanskelige situasjoner og har utrolig mye å si for arbeidsmiljøet, erfarer hans erfaring. Han bruker ofte godt

humør som kvalifikasjonskrav ved ansettelser. Med et lunt glimt i øyet kommer det: «Du må jo ha det litt moro her i livet, ellers er det jo ikke no' moro.» Som en liten smaksprøve forteller han om en journalist som intervjuet ham, etter at han ble utnevnt til NAV-direktør. Han hadde følgende spørsmål: Ser du på denne jobben som et springbrett i din videre karriere?

Julehilsen fra Joakim:

Kjære alle Gaiden-lesere, jeg ønsker dere alle en velfortjent juleferie. NAV har fått til mye i 2010, og vi beveger oss hele tiden fremover. Hvis vi klarer å bli litt bedre enn i går og litt bedre enn i fjor vil 2011 også gi oss stor fremgang. Nå passerer vi omtrent akkurat årets fineste dag. Ved vintersolverv har vi 365 lysere dager foran oss. Det gir energi og pågangsmot. Jeg håper dere får en liten pustepause sammen med familie, venner eller alene. I januar møtes vi igjen for videre samarbeid og daglig samhandling med hyggelige kolleger. Riktig god jul.

Hilsen Joakim

Foto: Privat

NTL NAV lanserer Nytt grunnkurs for alle tillitsvalgte i NTL NAV

Dette er det nye kurset:

Modul 1 - Egen organisasjon

Fokus på LO, NTL og NTL NAV. En innføring i organiseringen, politikken og driften av fagbevegelsen generelt og NTL NAV spesielt.

Modul 2 - Hovedavtalen i Staten

I denne modulen er partsforholdet og hovedavtalen i sentrum. Temaer i denne modulen er arbeidsgivers styringsrett, medbestemmelse, partsforholdet i staten.

Modul 3 - Rolla som tillitsvalgt

Denne modulen fokuserer i sin helhet på de tillitsvalgte og hvilken rolle den tillitsvalgte har.

Modul 4 - Lønn- og personal

Her tar vi for oss lønns- og personalpolitiske spørsmål i NAV. I denne modulen gir vi en generell innføring i hovedtariffavtalen, seniorpolitikk og personalpolitikk.

Fra Buskerudavdelingas kurs på Kielferja

Foto: Jørund O. Gustavsen

Modul 5 - Medlemsfordeler og verving

Her får vi en innføring i LO favør sine medlemsfordeler samt tips om hvordan verve nye medlemmer til NTL NAV.

Modul 6 - Konflikthåndtering

I denne modulen får deltakerne en teoretisk innføring i konflikthåndtering. Fokus på konfliktløsende arbeidsmiljø.

Modul 7 - IA og arbeidsmiljø

Her får deltakerne en innføring i den nye IA-avtalen og en innføring i NAVs handlingsplan.

Modul 8 - Rekruttering

Her tar vi for oss rekruttering med utgangspunkt i NAVs personalreglement. Temaet her er tillitsvalgte sin rolle i rekrutteringsprosessen og de ulike fasene av denne.

Kurset er tilgjengelig for alle organisasjonsledd i NTL NAV. Det kan bli holdt i sin helhet, eller deles opp. Det kan kjøres med lokale krefter, eller med kursholdere fra landsforeninga. Det er utviklet av de tillitsvalgte i landsforeninga.

Først ut med nytt kurs

Jørund O. Gustavsen (Tekst og foto)

Først i løypa. Første avdeling ut med å kjøre det nye kursopplegget var NTL NAV Buskerud. De avholdt et kurs for sine plasstillitsvalgte og sine styremedlemmer på Kielferja, fra 14. – 16. november. Lars Erik Eide ledet kurset, assistert av artikkelforfatteren. En av de som deltok var Eirin Tidemann, plasstillitsvalgt på NAV forvaltning Buskerud.

Ung tillitsvalgt. Eirin har vært plasstillitsvalgt siden september 2009 og har gått grunnkurset til NTL på Sørmarka for et år siden. Hun setter pris på dette

Eirin er plasstillitsvalgt på Forvaltningsavdelingen i Buskerud og har gått på grunnkurs.

kurset og på å møte andre tillitsvalgte fra NAV Buskerud. «Selv om jeg jo har kontakt med styret, er det ikke fritt for at jeg føler meg litt alene, noen ganger.» Eirin begynte i NAV for to år siden, og valgte NTL da hun skulle organisere seg. «Det var NTL som var der da jeg trengte hjelp» forteller hun.

Nyttig. Hun synes at kurset var lærerikt, spesielt var det nyttig å få gå igjennom

hvordan møtene i medbestemmelsesapparatet skulle foregå. Dette gjør meg tryggere i rollen som tillitsvalgt, fastslår hun. Verving er et obligatorisk punkt på programmet på alle NTL-kurs. Eirin fremholder viktigheten av dette. Vi trenger alltid noen tips og en gjennomgang av virkemidlene. Her er det viktig å bevisstgjøre tillitsvalgte. Ellers er jeg glad for å få en grundigere forankring i NTLs grunnverdier etter gjennomgang av prinsipp- og handlingsprogram. I det hele tatt var det godt å være på kurs bare med NAV-folk. Det var et fint på kurs på Sørmarka også, men her følte jeg at jeg gode svar på spørsmål som er relatert til min arbeidsplass i NAV.

Lønn som fortjent?

Er du fornøyd med årets lønnsoppgjør, eller tenker du som så at vi får være glad vi får beholde lønn og jobb? Hvis du som saksbehandler var heldig og fikk et lønnstrinn (ltr) i justeringsforhandlingene og gikk fra ltr 46 til 47, så gav det deg til sammen 16.000 kroner i tillegg. Da er de generelle tillegget tatt med i regnestykket. Det er kanskje en sum du er fornøyd med i disse krisetider?

Jørund O. Gustavsen (Tekst og foto)

Hva om jeg forteller deg at fylkesdirektøren din har fått 110 000 i tillegg i år? De aller fleste fikk ett til to ltr i lokale forhandlinger i år. Det utgjør fra 88 – 90; 40 900 kroner. Før dette fikk alle fylkesdirektørene 50 000 kroner i 2.3.4 forhandlinger. Før det, igjen 2,1 % i sentrale justeringer. Det utgjør ca 19 000 i lønnstrinn 89. Det viser seg at det ikke er uvanlig at direktørsjiktet i etaten, det være seg fylkesdirektører eller direktører i direktoratet, får engangs kronetillegg, enten som tillegg til lønnsøkning på A-tabellen, eller alene. Dette dreier seg om beløp i størrelsesorden 15 – 75 000 kroner.

Kronetilleggene er vanskelig å skaffe seg oversikt over, da man må gå gjennom alle protokoller for 2.3.3 og 2.3.4 forhandlingene. Det holder ikke å sammenligne år for år hvordan utviklingen har vært for den enkelte, på lønnstabellen. Det er nødvendig å legge sammen kronetilleggene fra år til år, da disse bare gjelder det ene året.

Er slikt lov, lurer du kanskje på. Ja, det er det. Kronetilleggene er hjemlet i HTA 2.3.6 punkt h). I HTA 2.3.3 står det å lese at dersom øverste leder er tatt ut av hovedtariffavtalen, kan han etter avtale med de tillitsvalgte fastsette lønnsendring for ledere på neste ledernivå, som er omfattet av hovedtariffavtalen. Her har vi ingen tvistemuligheter. Det betenkelige er at de tillitsvalgte på dette nivået forhandler lønn på samme måten. Det innebærer at de får sin lønn behandlet samtidig som de forhandler lønna til direktørene..

Leder på lønnstabellen

NAV-direktøren, Joakim Lystad, er altså tatt ut av hovedtariffavtalen. Av det følger at ass. dir. Yngvar Åsholt og hans direktørkollegium i direktoratet, samt fylkesdirektørene får fastsatt lønningene på denne måten. Det ser ut til å ha vært svært lukrativt for disse. Åsholt som topper lønnstatistikken, kommer ikke lenger opp på tabellen og må derfor få tillegg på B-tabellen. Til sammen utgjør dette 1 146 400 kroner. Han har hatt en lønnsutvikling siden juni 07 på nesten tre hundre tusen kroner, eller snaut 40 %. I tillegg kommer eventuelle kronetillegg.

At det er små lønnsforskjeller å spore blant saksbehandlerne på de enkelte NAV-kontor, er noe vi alle vet. Når det er forhandlinger etter hovedavtalens § 2.3.3. – årlige, lokale forhandlinger – er likevel det ene lønnstrinn i ulik avlønning et stort spørsmål. Dette har til tider blitt beskrevet som arbeidsmiljøproblem. De tidligere landsforeningene i etaten NTL Trygd og NTL Aetat hadde begge et klart ønske om at det ble satt av midler til lønnsharmonisering mellom de to etatene, da det beviselig forelå lønnsforskjeller. Dette fant man aldri midler til. Der det imidlertid finnes en stor grad av lønnsharmonisering er på direktørnivået. Der skiller det ikke mer enn to lønnstrinn mellom fylkesdirektørene, for eksempel. De ligger samlet mellom 88 og 90.

Det ser også ut som om lønnsutviklingen i direktoratet har vært svært gunstig for en del medarbeidere. Ved en gjennomgang har vi kommet til at det er 123 medarbeidere som har ltr 73 (600 000) eller mer. Det er riktignok mange som ligger forbausende lavt, så dette vitner om store lønnsforskjeller.

Kommentarer til lønnsnivået blant direktørene

Yngvar Åsholt sier i en kommentar til Gaiden at dagens lønnsnivå er nødvendig for å kunne beholde og rekruttere direktører på det nivået vi har i dag. Han kommenterer ikke emgangsutbetalingene, men understreker at lønnsoppgjørene på hans nivå alltid har vært i forståelse med de tillitsvalgte.

Turid Lilleheie mener lønnsnivået blant direktørene i etaten har blitt alt for høyt, og mener at behovet for å kaste penger etter folk for at de ikke skal slutte, er sterkt overdrevet. Dette har en dårlig signaleffekt overfor de øvrige ansatte i etaten og det er svært dårlig personalpolitikk. Det ligger mange på kirkegården som trodde de var uerstattelige, avslutter hun.

Du grønne glitrende!

Miljøbevissthet skal prege våre handlinger i det daglige virke, heter det i etatens miljø-policy. Gunda Djupvik har som jobb å sørge for at dette blir mer enn fett flesk og store ord.

Jørund O. Gustavsen (tekst og foto)

Miljøengasjert. Gunda er ansatt som seniorrådgiver i Seksjon for eiendom og kontordrift, Avdeling for administrasjon og driftstjenester. Bak denne byråkratiske adressen skjuler det seg et levende miljøengasjement og sann jobbglede. Hennes arbeidsoppgaver går på innkjøp av varer og tjenester og det er hennes oppgave å stille de nødvendige miljøkrav i denne forbindelse.

– Det finnes noen retningslinjer for dette arbeidet, men noen har vi også utvikla sjøl, sier Gunda.

Miljøpoeng. – For transporttjenester, for eksempel, bruker vi et poengsystem, hvor transportørene blir målt på ulike vis. Det finnes euroklasser på biler, hvor de mest miljøvennlige gir best score. Poeng gis for bruk av biodiesel, for bruk av miljøvennlig bilvask, helst med system for oljeavskilling. Opplæring av sjåfører i økonomisk kjøring gir ekstrapoeng. Såkalt «ecodrive» gir besparinger både på luftkvalitet, drivstoff og bilpark. Dette er eksempler på hvordan leverandørene blir målt.

Like billig. Gunda nekter for at dette fordyrer tjenestene.

– Vi kan vel se at det stenger mindre leverandører ute hvis vi blir for strenge, innrømmer hun. – Men ellers er erfaringen vår at leverandørene omstiller seg fort når vi stiller krav. Ricakjeden fikk ikke hotellavtale med NAV, fordi de scoret for dårlig på miljø. To måneder etter hadde de ansatt en miljøkonsulent, smi-

ler Gunda. Hun bekrefter også at det er et krav om tariffavtale for hotellene vi bruker.

Papir. Bare jeg nevner ordet, kommer det spontant «katastrofe!» fra Gunda.

– Det er helt vanvittig hvordan vi holder på i NAV, fortsetter hun. I motsetning til hva jeg trodde, er det ikke min tendens til å skrive ut alle dokumenter jeg vil lese, som Gunda vil korrigere. Det er derimot printerne og kopimaskinene som er hovedfienden hennes.

– Vi må få intelligente kombimaskiner i etaten, forklarer hun:

– Det er både printer og kopimaskin i ett, og vi sender oppgavene dit. Så begir vi oss til printerrommet, setter kortet vårt inn i maskinen og får opp en oversikt over hvilke jobber vi har bestilt. Så velger vi de som vi virkelig vil skrive ut, og sletter resten. IKT-drift holder igjen utviklinga her, klager hun. De sier det har med for hyppig oppdatering av drivere å gjøre, men både Politiet, Stortinget, Skatteetaten og VG og Dagbladet har innført dette. Dagbladet sparte inn 60 prosent av papirutgiftene. NAV kjøper kopipapir for fire millioner i året.

Returpapir. I og med at vi kaster mesterparten av det papiret vi bruker, så er returpapir en viktig ressurs. Vanligvis selges dette som en vare, men ikke papiret vårt. I direktoratets kontorbygg i Akersgata er det et sinnrikt system som maler opp papiret og presser det til pølser som så fraktes bort. De pølsene inneholder alt for mye plast og metall. Skjerp dere! Redaktørens returpapir ble så behørig gransket, men han slapp fra det med skrekken: To togbilletter ble fisket ut av restavfallsdunken og en internkonvolutt ble fisket opp fra returpapiret. De skal brukes om igjen.

Flyreiser. Det beklemmende punkt for oss tillitsvalgte er jo nettopp at vi flyr for mye. Det er det ofte ingen grunn til, mener Gunda. Vi har et godt utbygd nett av videokonferanserom og hun anbefaler oss at vi bestiller opplæring i bruk av dette utstyret. Hun forteller at da hun hjalp NAV Hordaland med å forhandle frem en avtale om renholdstjenester, tok dette tre måneder, men hun var ikke i Bergen mer enn en gang. Så kaster hun seg på sykkelen og tråkker tilbake til kontoret sitt i 15 minusgrader.

Forhenværende, men tilstedeværende

NTL har fått ny leder og Turid er pensjonist. Utrolig nok. Turid var innleder på Osloavdelingas Købehavntur i begynnelsen av desember og Gaiden fikk et lite avskjedsintervju.

Jørund O. Gustavsen (tekst og foto)

Aktiv til siste slutt. Turid har jo ikke akkurat hvilt på årene den siste tida, og NAV betyr fremdeles mye for henne. – Det jeg har fått vite her, om kutt i NAVs bemanning, gjør meg meget bekymret, sier hun. NAV trenger ikke dette, nå. Hennes synspunkter på problemene etaten sliter med, dreier seg først og fremst om at vi har fjernet for mye kompetanse fra NAV-lokal. Det har dermed oppstått et kompetansegap, som det er svært krevende å fylle. Dette ville man aldri hatt råd til i en privat bedrift.

Ta menneskeligheten tilbake. En annen ting Turid reagerer på er språket vi etter hvert fører i NAV. – Ordet «produksjon» har kommet inn gjennom konsulentene i NAV, og det fjerner oss fra det menneskelige aspektet som er nødvendig i arbeidet med velferdsytelser, slår hun fast. Folketrygden har blitt uthulet og rettighetene forsvinner gradvis, fortsetter hun, Vi må få menneskeligheten tilbake i arbeidsdagen i NAV. Det er galenskap at brukerne ikke får snakke med sin saksbehandler! Hadde det skjedd meg, for eksempel i banken, hadde jeg bytta bank. Videre synes hun det er merkelig at ikke engang saksbehandlerne på NAV-lokal får snakke med forvaltningsavdelingen. Dette er jo med på å sette NAV i et unødvendig dårlig lys. På denne måten har man ikke innflytelse på sine egne arbeidsoppgaver. Hun tror det gjør at folk slutter.

Kamp og seier. Turids største seier, må vel være kampen for den statlige pensjonsavtalen. Her var det bare NTL og UNIO

som kjempet, og overmakta var stor, men Turid sto som fjell, og hun seiret til slutt. Hun beskriver dette som den vanskeligste saken i de tolv åra hun har vært forbundsleder, ved siden av Valla/Yssen saken. Hun vil ikke kommentere dette noe mer, det vil hun gjemme til boka si, sier hun. Dermed har hun jo også avslørt noen av sine fremtidsplaner. Hun har også ved andre anledninger snakket om hvilke utfordringer det har bydd på å være kvinne i et mannsdominert LO. Turid fikk jo også honnør fra Kristin Halvorsen, på landsmøtet. Her trakk SV-lederen frem at det var et kompliment for en sterk kvinne å bli utsatt for hersketeknikker. Det viste at andre fryktet dyktigheten hennes. Kampen for at kvinner skal bli respektert i fagbevegelsen har vært en av Turids hjertesaker

Fra hjertet. – I sommer sa Raymond Johansen at det kunne bli nødvendig med økte skatter for å bevare velferds-

staten. Jeg ble oppringt av VG for kommentarer. Jeg sa at det var det mest fornuftige jeg hadde hørt fra AP på mange år. Dette ble i ettertid kommentert i Aftenposten der journalisten refererte mine kommentarer og la tilfølgende: «Selv om uttalelsen ikke var gjennomtenkt, kom den fra hjertet.» Dette er eksempler på hvordan man tillater seg å behandle en kvinne i en topposisjon, som man aldri ville drømt om hvis det hadde vært snakk om en mannlig toppleder. Turid håper vi ser slutten på mannsdominansen i LO og at kvinner med makt får den respekt de har krav på.

Hilsen. Avslutningsvis har hun følgende melding til oss i NTL NAV: Vi må lykkes med etaten. For å få til dette, må medarbeiderne stå i sentrum. Fornøyde medarbeidere, gir fornøyde brukere. – Og så må vi ha rett kompetanse til rett sted!

Javel, statsråd?

Da arbeids- og inkluderingsministeren besøkte NTLs landsmøte, var det naturlig å fortelle henne noen ord om forholdene i NAV

Terje Evensen (tekst) Jørund O. Gustavsen (foto)

NTLs landsmøte hadde besøk av flere prominente innledere, bl.a. statsminister Jens Stoltenberg, fornyingsminister Rigmor Aasrud, kunnskapsminister Kristin Halvorsen og arbeidsminister Hanne Bjurstrøm. Forbundet hadde på forhånd plukket ut et par delegater som fikk æren av å stille spørsmål til de ulike statsrådene. NTL NAV fikk tilbud om å stille spørsmål til vår egen statsråd Hanne Bjurstrøm, og det var delegasjonsleder Anne Birgit Nilsen som tok utfordringen.

Tre spørsmål. Anne Birgit forteller at hun valgte å stille tre ulike spørsmål, om utfordringer som er spesielt viktige for NTL NAV i dag og som statsråden burde være godt kjent med.

– Jeg spurte først om konsekvenser ved reduserte tiltaksmidler, endring fra overslags- til rammebevilgning, samt brukernes manglende klagerett på tiltak ettersom avslag ikke lenger gis, sier Anne Birgit til Gaiden.

– Så spurte jeg om IKT, når vi kunne forvente midler til et nytt helhetlig data-system og med det siste spørsmålet tok jeg opp problematikken rundt partnerskapet, om det var politisk vilje til å se på dette. Alle spørsmål ble selvsagt innledet med en forklaring på hva situasjonen innebærer for oss i NAV og ikke

minst for brukerne.

Uklar. Statsråd Bjurstrøm svarte på spørsmålene, men Anne Birgit var langt fra fornøyd med svarene.

– Til den første saken om tiltaksmidler med mer virket det som om Bjurstrøm ikke helt hadde skjont hva jeg spurte om, hun antydte til og med at jeg harselerte med dette. Hun lovet at midler til nytt IKT-system skulle komme, men muligens ikke før 2020. Problemene rundt partnerskapet ble ikke kommentert i det hele tatt.

Skuffet. –Det var overraskende og synd at vi fikk så dårlige svar, sier Anne Birgit. Overraskende fordi jeg har hørt Bjurstrøm tidligere og var da veldig begeistret for henne og hennes evne til å forstå NAV og dens kompleksitet, nå virket hun både uklar og lite orientert. Og synd fordi det er særdeles viktig at vår egen statsråd skjønner problemstillingene og hva vi sliter med.

– Men hun inviterte meg til kontoret sitt for en nærmere diskusjon, og den invitasjonen skal jeg jaggju takke ja til, avslutter Anne Birgit smilende.

Førstereisgutt

NTLs landsmøte arrangeres hvert fjerde år og er en begivenhet som samler gamle traivere og nye ansikter. Lennart Johansson fra Verdal var landsmøtedebutant.

Terje Evensen (tekst) Jostein Hegli (foto)

Lennart sitter i avdelingsstyret til NTL NAV Nord-Trøndelag og ble valgt som representant til landsmøtet under representantskapsmøtet i vår. Han opplevde landsmøtet som givende og interessant. –Jeg mener det er viktig med deltakelse på landsmøtet siden det er her de overordnede retningslinjene for forbundets politikk blir vedtatt, forteller Lennart og er opptatt av å bruke sin sjanse til påvirkning både i forkant av og under selve møtet.

Forberedelser. Landsforeningen gjennomførte en samling for representantene et par uker før landsmøtet, noe som var positivt for Lennart. –Vi fikk en god gjennomgang av hvordan landsmøtet

var lagt opp, hva som ble forventet av oss representanter, samt at vi fikk øve oss i å stå på talerstolen. I tillegg fikk vi en god gjennomgang av sakene og vi fikk fordelt oppgaver etter egen interesse og saker det var viktig at vi uttalte oss i. Jeg valgte å lage innlegg om New Public Management. Det er et tema som interesserer meg, samtidig som det ble fokusert mye på emnet under utdannelsen min.

Talerstolen. Å stå på landsmøtets talerstol, foran 350 mennesker, er skummelt for

mange, men Lennart tok denne utfordringen med fatning. –Vi var vel alle litt spent på å stå på talerstolen foran så mange mennesker. Men der oppe var det sterkt lys som gjorde at en ikke klarte å se hele salen så godt. Jeg ble ganske fokusert på mitt innlegg og synes selv det gikk greit å framføre det. Siden jeg er kommunestyrerepresentant for AP i Verdal har jeg litt erfaring med å stå på talerstolen også, forteller en førstereisgutt med rutine.

Lange møtedager. Under landsmøtet er det ikke uvanlig at dagen blir til både kveld og natt før representantene kan trekke seg tilbake. –Dagene ble litt lange, men det var greit med både kaffe og noget åttåt så alt i alt synes jeg det var overkommelig å sitte der, mener Lennart og berømmer dirigentbordet for god gjennomføring. –Som førstereisgutt hadde jeg en fin uke, både politisk under selve landsmøtet og sosialt med mine medrepresentanter fra NTL NAV.

På landsmøtet

FOTO: JØRUND O. GUSTAVSEN, JOSTEIN HEGLI

Med 29 representanter utgjorde NTL NAV den største delegasjonen på landsmøtet. Landsforeningen var i tillegg til dette godt representert gjennom sitt nærvær i forbundsstyret og landsstyret. Det var med stor tilfredshet vi kunne

registrere at skrekken for talerstolen var fraværende under landsmøtet. Våre representanter, nykommere så vel som gamle travere, entret talerstolen med jevne mellomrom og satte på den måten preg på landsmøtet. Årsberetninger,

regnskap, prinsipp- og handlingsprogram, organisasjons-saker, vedtekter, bevilgninger og valg er faste innslag på landsmøtet. I alle disse sakene viste NTL NAV sitt engasjement og bidro gjennom sine innlegg både med vel-

funderte betraktninger og kjærkommen humor.

Anders Bjerkan er for tiden stasjonert i Alicante i Spania som stedlig representant for NAV-kontroll. Det virker forlokkende for en frossen sjel når gradestokken kryper under 10 blå her hjemme og man ser av værkartet at det fremdeles er gode sommertemperaturer på Spanias middelhavskyst. Vi tok en tur ned for å se om han befant seg i en palmehengekøye og hygget seg med sangria hele dagen, eller om det faktisk er behov for NAV i Spania.

Vår mann i Alicante

Jørund O. Gustavsen (Tekst og foto)

Kontrolløren. Anders jobber til daglig på NAV-kontroll Midt-Norge. Der er oppgaven å avdekke misbruk og svindel. Det er arbeidsoppgavene hans i Spania også. Han sier at det «lønner seg» at han er i Spania. Med det mener han at han får avdekket flere uregelmessige forhold og derved sparer NAV for store summer. Hans kollega Valerie er fra NAV-internasjonalt og hun står for det meste for servicen overfor nordmenn bosatt i Spania. Og dem finnes det som kjent en del av. Når vi ser på arbeidsoppgavene til disse to, er det ingen tvil

om hvem den norske kolonien har størst glede av. Dette kompenserer Anders for når han er med Valerie på informasjonsmøter. Disse finner sted i norske «kolonier» som Alfaz del Pi og Marbella.

Servicebehov. I forbindelse med disse møtene som foregår i sjømannskirken eller i den norske foreningens lokaler er det stor oppslutning. Her får brukerne svar på sine spørsmål som ofte kan være ganske innfløkte. Dersom man har flyttet til Spania, har man en helt annen problemstilling enn om man bare oppholder seg der noen måneder i året. De spør dem gjerne om ting som har med

skattemessige forhold og ting som faller inn under Helfo. Dette kan vi bare svare svært begrenset på, selv om vi gjerne vil hjelpe dem, sier Valerie. Disse henvises til servicetelefoner hos rette instans, men vi vet jo hvor lenge man må sitte i telefonkø, fra tid til annen. Det blir dyrt når man ringer fra Spania. Derfor er mange takknemlige for å kunne henvende seg til NAV Alicante.

Storby. Alicante er en stor by, nesten så stor som Oslo. Det vil være en overdrivelse å si at nordmenn preger gatebildet der. NAV-kontoret er lokalisert sammen med det stedlige norske kon-

Gamlebyen by night.

Kastellet i flomlys.

sulat. På den måten får våre kolleger litt mer sosialt miljø rundt seg. Utfordringen med å jobbe her nede er data-systemene og oppkoblingen mot Norge. Vi har fast, norsk, arbeidstid fra 8 til 15.45 hver dag, det praktiseres altså ingen siesta her i motsetning til arbeidslivet for øvrig i Spania. På den måte unngår vi å sitte utover kveldene, selv om dette nok skjer likevel, innrømmer Anders. Det blir en del ubetalt overtid for å få avsluttet saker.

Viva España! Man har jo en gyllen anledning til å lære landet bedre å kjenne, når man får være her som gjest så lenge

som jeg er, mener Anders. Det er viktig å understreke det at man er gjest i landet, med den respekt man da må ha for landets skrevne og uskrevne lover. Det er jo selvsagt en utfordring i å bo i et land hvor man ikke behersker språket, uten at han har funnet anledning til å gjøre noe med akkurat det. Mat og kultur, derimot, har blitt høyt prioritert.

Ungkar igjen. Anders disponerer en relativt romslig, og svært spansk tjenesteleilighet. Det må vel være tillatt å si at den hadde et visst ungkarspreg. Der har han plass til å ta i mot gjester og det er et kjærkomment avbrekk i hverdagen

her nede. Nylig var kona på besøk en uke. Det var meget hyggelig, kunne han fortelle, og i neste uke kommer datter med kjæreste på besøk. Ellers snakker han med familien på skype og har til og med startet med Facebook.

Tillitsvalgt igjen. I det Gaiden er på vei til trykkeriet, tikker det inn en melding om at Anders har latt seg velge, in absentia, til hovedtillitsvalgt for NAV Kontroll. Det er hva vi kaller grenseløs tillit.

Anita Busch ny hovedkasserer

Hovedkassereren med solid grep om kassa

Den nye hovedkassereren i NTL er velkjent for mange i NAV.

Terje Evensen (tekst) Jørund O. Gustavsen (foto)

Anita, som etter mange år på Østlandet, fortsatt har en uforfalsket trønderdialekt, kan gjennom sin CV dokumentere et stort engasjement for NTLs medlemmer. Blant annet som fylkestillsvalgt for NTL Trygd i Akershus, redaktør, nestleder og leder i NTL Trygd og forbundssekretær de siste fire årene. Da tidligere hovedkasserer, Bente Næss Holt, valgte å ikke søke gjenvalg ved siste landsmøte, sto denne posisjonen åpen. Valgkomiteen innstilte Anita og fikk enstemmig tilslutning for denne innstillingen.

God økonomi. Med sitt sedvanlig blide vesen, tar Anita imot Gaiden da hun etter

noen uker som hovedkasserer er i ferd med å bli varm i trøya. Hun virker uberørt av ansvaret hun nå har.

– Forbundet har en bunnsolid økonomi, noe som gir trygghet og frihet for vår drift, forteller hun. Når Gaiden undres på om hun som hovedkasserer har stor makt, avkrefter hun beskjedent dette.

– I min rolle kommer jeg med forslag om hva forbundet skal bruke penger på. Det er forbundsstyret og landsstyret som sitter med den reelle makten, hevder hun og blir trodd på dette.

Det er naturligvis positivt at NTL NAV er representert i forbundets ledelse, men viktigst er det at Anita følger opp tradisjonen med hovedkasserere som har solide kunnskaper, politisk teft og hjerte for fagforeningsarbeid. Gaiden ønsker henne lykke til.

En strålende kriminalroman

Terje Evensen (tekst)

Like ved Bodø finner to gutter en sterkt forfrosset mann som åpenbart er utsatt for grov mishandling. 30 mil lenger nord flyter porselensdukker på små flåter inn mot land og varsler om død. Mens en einstøing i 25 år har endevendt hjembygda for å finne sin savnede søster. Dette er rammene for «Malstrømmen», en kriminalroman som NAV-ansatt og NTL-medlem Frode Granhus har gitt ut på Schibsted forlag. Det er den tredje romanen fra Granhus sin hånd og jeg undres hvorfor jeg har sovet i timen og ikke lagt merke til dette navnet før.

For dette er krimhåndverk av ypper-

ste klasse. To korte kapitler innledningsvis setter veldig effektivt en tone av spenning og intensitet. Etter dette blir vi kjent med førstebetjent Rino Carlsen og lensmannsbetjent Niklas Hultin som etterforsker sine respektive saker på hver sin kant.

Først og fremst er dette en uhyre spennende roman. Forbrytelsene som er begått er bestialske og skaper nysgjerrighet på hva som kan være motivet. Mange av kapitlene blir avsluttet med overraskelser som gir sterk trang til å lese videre, altså fungerer boken som det vi på godt norsk kaller en «pageturner». I alle fall skaper disse effektene en suveren framdrift og leserglede.

Selv om vi følger forskjellige mysterier, holder forfatteren et grep som gjør det enkelt å sortere inntrykkene underveis. De ulike sceneskiftene er elegant håndtert og gir en opplevelse av variasjon. Samtidig står privatpersonene Carlsen og Hultin overfor hverdagspro-

blemer og moralske dilemmaer som er troverdig og godt skildret.

At bokens mysterier gradvis flettes inn i hverandre, kommer ikke nødvendigvis som noen overraskelse. Men Granhus tar ingen snarveger eller lettvinde grep for å finne fram til ugjerningsmennene og deres motiver. Det er en møysommelig prosess fram mot bokens klimaks, noe som bidrar sterkt til uhyggen og spenningen. Den moralske pekefingeren jeg etter hvert kan ane, er lett å føle sympati med, særlig når omfanget av de personlige tragediene kommer for en dag.

Dersom Frode Granhus når ut til et så stort publikum at han ser seg i stand til å bli forfatter på heltid, vil det være meget velfortjent, for dette står ikke tilbake for noe jeg ellers møter i krimsjangeren. At NTL NAV i så fall står i fare for å miste et medlem, er en bivirkning til å leve med. For etter å ha lest denne boken, kan jeg ikke annet enn å unne forfatteren litterær suksess.

Kriminell suksess i NTL NAV

At NTL NAV har mange kreative og dyktige medlemmer er ingen hemmelighet, men at vi også har et medlem som er krimforfatter er nok ukjent for de fleste. Og det ikke hvilken som helst krimforfatter, men en som til og med høster stor suksess for sin siste bok.

Anne Birgit Nilsen [tekst]

Gaiden har hatt en liten prat med krimforfatter Frode Granhus, som i det sivile liv er ansatt ved NAV Vestvågøy og har vært medlem av NTL i hele 25 år. Født og oppvokst i den lille bygda Fridheim like utenfor Leknes i Vestvågøy kommune. Og her bor han fremdeles, på heimgården, med samboer og en datter på 10 år. På trygdekantoret begynte han å jobbe i 1985 og hans arbeidsfelt har i mange år vært uførepensjon.

Godt ment. Frode Granhus har i år 25-års jubileum som ansatt i Trygdeetaten/NAV, og like mange års medlemsskap i NTL. Hans arbeidsfelt i dag på det lokale NAV-kantoret er oppfølging av brukere på sykepenge og aap, og noe behandling av uførepensjonssaker. Og nettopp uførepensjon er det som ligger hans hjerte nærmest, det fagfeltet som han mener han behersker best, men som han etter NAV-reformen ikke lenger skal utføre.

Frode mener intensjonsen med NAV-reformen er god.

– Tanken bak var godt ment, sier han tankefullt. – Men vi må nok innrømme at vi har tråkket en del feil.

Han tror vi blir nødt til å gjøre retrett på noe, være ærlige å innrømme hva som har gått galt og gjøre det om. Han tror at vi på en del felt må tilbake til spesialisering, tilbake til tiden da en saksbehandler var dyktig på sitt spesialfelt, og ikke som nå at alle skal kunne litt av det meste. – Hensynet til brukeren må

veie tyngst. For å sikre at brukeren skal få den hjelpen han har behov for er det nødvendig at vi som ansatte i NAV er dyktige på de enkelte fagområdene, sier Frode, som tror det er en myte at brukeren ønsker en person å forholde seg til. – Brukeren ønsker hjelp, og jeg tror det er underordnet om denne hjelpen kommer fra en eller flere medarbeidere i NAV.

Realiserte drømmen. Frode begynte å skrive for om lag 10 år siden, i en alder av 35 år. Han forteller at han hadde gått med en forfatter i magen i mange år, men ikke gjort noe for å realisere drømmen. Et TV-program for 10 år siden ga han det sparket han trengte.

– «Ta vare på drømmene dine, realiser dem før det er for sent» var programmets oppfordring. Det var akkurat det jeg trengte for å komme i gang, smiler Frode.

Tre år senere kom den første utgivelsen «Hevneren», så kom boka «Ben bønn for Sikas» og nå den tredje, og foreløpig siste utgivelsen «Malstrømmen». Alle tre bøkene er i krimsjangeren.

Frode mener at krimsjangeren spenner vidt, og han ønsker at hans forfatterskap skal være litt mer enn «bare en krimbok».

– Det er litt moral i alle bøkene, forteller han.

– Det er ikke bare tørr spenning hvor en kan lese siste side for å få løsningen, men jeg ønsker at leseren skal bli berørt av boka. Og nettopp det siste ser det ut som han har greid med glans. «Malstrømmen» høster veldig positive kritikker, og Frode får mange tilbakemeldinger som går på at boka treffer noe hos leserne som de liker

Overveldet. Malstrømmen selger bra i Norge, og denne er også gitt ut i flere andre land. I Danmark er den hovedbok i en bokklubb. Frode er overveldet av de gode kritikkene, men han er forsiktig med å antyde at han nå skal over til forfatterskapet på hel tid.

– Jeg har skrevet tre bøker av pur glede, sier han og påstår det er helt uten forventningspress av noe slag. Han er glad for den gode mottakelsen den siste boka har fått, men også litt spent på hvordan dette vil påvirke hans forfatterskap fremover.

– Det er imidlertid langt fra å ha suksess med en bok til å kunne leve av dette, sier 45-åringen.

Gaidens Terje Evensen har anmeldt boka og også han anbefaler den på det sterkeste. Kanskje et godt julegavetips for NTL NAV's medlemmer?

Stort NTL-miljø på Østbyen

Terje Evensen (tekst)

NAV Østbyen er gjennom tildelingen av den nye prisen, offisielt å oppfatte som et foregangskontor innen arbeidsmiljø. Men det er også andre særtrekk ved dette kontoret, nemlig en uvanlig høy andel NTL-organiserte. –Det er i overkant av 60 statlige stillinger på NAV Østbyen. Av disse er 40 medlemmer av NTL, forteller plasstillitsvalgt Elisabeth. Gaiden er imponert over antallet som betyr at to av tre i statlige stillinger har valgt medlemskap i NTL og lur på hva som er hemmeligheten bak suksessen. Elisabeth har ingen hemmeligheter i så henseende. –Jeg håper og tror at grunnen til at det er lett å verve medlemmer, er at flere av de ansatte sitter i avdelingsstyret i fylket. I tillegg har Jostein i landsforeningen sin arbeidsplass her. Det betyr at det er kort vei til de som er med og tar beslutninger på overordnet nivå. Jeg håper også at medarbeiderne ser at jo flere vi er, jo sterkere blir vi. De ser vel også at vi har gjennomslagskraft både lokalt på kontoret og i fylkets medbestemmelsesapparat. Mange engasjerte ansatte som også har et stort samfunnsengasjement, er heller ingen ulempe for NTL, understreker Elisabeth som avslutningsvis vil framheve den store trivselen hun og kollegene føler overfor sin arbeidsplass. –Jeg gleder meg til å gå på jobb hver eneste dag. Folk trives her og møter på jobb også om de har en dårlig dag. Vi har det morsomt sammen, med stadige innslag av sang og musikk, og latteren sitter løst.

Østbyen høster ære

For første gang har NAV delt ut arbeidsmiljøpris. Vinneren ble NAV Østbyen i Trondheim.

Terje Evensen (tekst og foto)

Under hovedverneombudsamlingen i midten av november, sto en ny post på dagsorden. NAV skulle for første gang dele ut arbeidsmiljøpris, en pris som er opprettet for å synliggjøre gode arbeidsmiljøtiltak og inspirere til innsats. Med 43 kandidater i form av enheter og enkeltpersoner i NAV, hadde juryen et omfattende, men formodentlig inspirerende arbeid med å sortere inntrykkene.

Rakrygget og stolt. Så ble det altså NAV Østbyen, ved NAV-leder Jorunn Eli og verneombud Roger Andaas, begge NTL-medlemmer, som fikk æren av ta imot prisen av statssekretær i arbeidsdepartementet, Gina Lund. Med i delegasjonen fra Østbyen som reiste til Oslo, var også NTL-tillitsvalgt Elisabeth Lien Forbord. Hun forteller at prisen har skapt stor begeistring. –Det har vært veldig bra stemning i kontoret etter at dette ble kjent og vi er en rakrygget og stolt gjeng, sier Elisabeth og forteller om et målrettet og bevisst arbeid over lengre tid. –Vi har brukt mye tid på å sammensveise de ansatte, særlig i etableringsfasen. Felles fagsamlinger, arbeidsgrupper på tvers av tidligere etater og mange sosiale tiltak har bidratt til at vi har blitt godt kjent med hverandre.

God takhøyde. Elisabeth opplever rollen som tillitsvalgt inspirerende. –Vi har et velfungerende medbestemmelsesapparat hvor det er god takhøyde for egne meninger. Lederne er bevisste på å bruke de ansatte som «følere» på hva som skjer i kontoret, for på den måten å kunne ta tak i ting raskt.

Mange rutinerte. Et annet forhold Elisabeth beskriver som veldig viktig, er at de har beholdt mye fagkompetanse i kontoret. –Opprettelsen av forvaltningsenhetene førte ikke til at vi mistet mye fagkompetanse, som mange andre NAV-kontorer gjorde, forteller hun.

–Mange rutinerte medarbeidere valgte å bli på Østbyen, men vi har også rekruttert nye med viktig kompetanse. Vi får mange kreative diskusjoner når folk brenner for jobben og vi ser at de er på tilbudssida når

Glade prisvinnere. Fra venstre verneombud Roger Andaas, NAV-leder Jorunn Eli og NTL-tillitsvalgt Elisabeth Lien Forbord. Direktør for Kvalitet og læring i Sør-Trøndelag, Arve Winsnes, vil også være med på moroa.

det er spørsmål om å melde seg til arbeidsgrupper. Vi blir også brukt mye utenfor eget kontor og har en fleksibel ledelse når det blir spørsmål om å dele våre erfaringer med andre.

Stor betydning. I en resultatorientert etat, vil Elisabeth sterkt understreke viktigheten av et godt arbeidsmiljø.

–Her er det rom for å ikke yte for full maskin til enhver tid og vi har hatt en positiv utvikling på sykefravær. Når folk trives og stiller på jobb, er det opplagt at dette er med på å skape gode resultater. Vi må ikke glemme at arbeidsmiljøprisen forteller noe om at vi også er faglig gode, mener Elisabeth, og vil også framheve det gode samarbeidet med det offentlige servicekontoret. –Vi har minimumsløsning i Sør-Trøndelag, hvor bare økonomisk sosialhjelp er inne i NAV-kontoret og da er dette samarbeidet veldig viktig for å få til helhetlige løsninger for våre brukere.

Gir inspirasjon. Arbeidsmiljøprisen er ikke den eneste konkrete hederen NAV Østbyen har høstet. En lokalavis har tidligere dette året tildelt kontoret «Ukens byblomst» for et godt brukerrettet arbeid.

–Vi er flinke til å ta vare på de gode historiene, forteller Elisabeth. –Det handler om å huske at vi er gode, det gir inspirasjon og er med på å kreve noe av oss framover.

Åpent brev til politisk ledelse i Arbeidsdepartementet, Stortingets Arbeids- og sosialkomité, utvalgte stortingsrepresentanter fra Oslo, Arbeiderpartiets stortingsgruppe, Sosialistisk Venstrepartis stortingsgruppe

NAV forespeiles i disse dager kutt i budsjettet for neste år. Kuttet presenteres gjerne som "en justering på grunn av et litt lavere tiltaksnivå neste år". Begrunnelsen står ikke til troende, da nedgangen i tiltaksnivået er minimal, og i seg selv ikke kan utløse den massive nedbemanningen som flere fylker nå står overfor.

Budsjettkuttet vil få ulike utslag i ulike fylker. I Møre og Romsdal har det blitt anslått en nedbemanning på 36 til 38 årsverk. Tilsvarende har det blitt anslått 40 – 50 årsverk i Rogaland.

I Oslo er situasjonen som følger:

Alle fylker får et flatt kutt i budsjettet på 3.7%. For Oslos del utgjør dette 19.5. millioner kroner.

I likhet med mange andre fylker vil det reelle kuttet i Oslo være langt større enn dette. I 2009 og 2010 har vi opprettholdt en så vidt bærekraftig bemanning på grunn ekstrabevilgningen vi fikk gjennom Stortingsproposisjon 51 i 2009. Dette var en engangsbevilgning, og den er i liten grad blitt omsatt i faste stillinger. Noe som vi oppfatter er i strid med det som var intensjonen til flertallet i Arbeids- og sosialkomitéen. Situasjonen er at dette er midler vi ikke får videreført inn i 2011. For Oslo utgjør dette 18.6 millioner kroner.

For Oslo betyr dette da at differansen mellom midlene vi har hatt i 2010 og de vi vil ha til rådighet i 2011 er 38.1 millioner kroner, eller med andre ord: Et budsjettkutt på 7.1%.

Det er mange usikkerhetsmomenter knyttet til det endelige budsjettet, og det er ikke mulig å si eksakt hvor stor bemanningsreduksjon kuttet vil medføre. Et realistisk anslag vil være at mellom 70 og 100 årsverk må bort i Oslo.

Konsekvensene av et slikt kutt er dramatiske. NAV Oslo må i likhet med mange andre fylker gå på sparebluss og må prioritere basisytelser som livsopphold. Samtidig må vi forsøke å håndtere publikumspågangen på en slik måte at brukernes rettsikkerhet ikke settes i fare. Vi blir ikke i stand til å gjennomføre det samfunnsoppdraget vi er satt til, og de politiske målsettingene for NAV-reformen kan ikke oppfylles. Visjonen "flere i arbeid, færre på stønad" kan vi ikke oppfylle i dag. Med de budsjettkuttene vi har i utsikt, ser vi ikke hvordan vi skal kunne drive et forsvarlig oppfølgingsarbeid og gi brukerne de lovfestede rettighetene de har i henhold til NAV-loven.

Selve ideen bak NAV-reformen – individuell oppfølging og skreddersøm for den enkelte bruker – blir torpedert hvis disse budsjettkuttene blir gjennomført.

For styret i Norsk Tjenestemannslag NAV Oslo

DAGFINN VESTBY
Leder

Forholdismen på fremmarsj

Terje Evensen (tekst)

Jeg er sur på deg, Per Egil Hegge. Du har en språkspalte i Aftenspostens kulturbilag og gjennom denne har du gjort meg bevisst på en språklig vanskaping som får stadig større fotfeste. Jeg snakker om tre ord. Tre ord som brukes og misbrukes og er i ferd med å bli en standardfrase i enhver setning eller resonnement. Jeg snakker om de tre ordene «i forhold til». Etter at du, Per Egil Hegge, bidro til å utvikle denne forholdisme-alarmen, ringer den så ofte at jeg er i ferd med å utvikle kronisk mental øresus, i den grad det måtte være en diagnose. Hvor enn jeg vanker, hører jeg disse ordene. Jeg skulle så gjerne vært denne nye bevisstheten foruten.

Et par eksempler for å illustrere hva jeg snakker om, gjerne fra egen organisasjon for å gjøre det mer familiært. Vi kan finne på å si at vi arbeider *i forhold til* uførepensjonssaken. Hvorfor kan vi heller ikke si at vi arbeider *med* uførepensjonssaken? To ord er plutselig spart. Kanskje vi sier at vi *i forhold til* lønnsoppgjøret må ha fokus på likelønn. Vi kan velge å si at vi *under* lønnsoppgjøret må ha fokus på likelønn. I de fleste tilfellene der vi benytter oss av «i forhold til», vil det gi oss økt språklig presisjon og variasjon hvis vi bytter ut disse tre ordene med én enkelt preposisjon. For en massiv innsparing i ordbruken vi kunne opplevd.

«I forhold til» har sin berettigelse hvis vi foretar en sammenligning. Eksempelvis at det denne julen er kaldt *i forhold til* i fjor. Utover slike sammenligninger, vil «i forhold til» være malplassert og fullt mulig å erstatte med språklig bedre alternativer. Forleden hørte jeg at vi har et uavklart forhold i forhold til forbundet. Da ble øresusen akutt forverret.

Jeg er i ferd med å føle den samme indignasjonen som Leif Juster i sin tid følte i forho... eehhh... overfor begrepet «mot normalt». Leif Juster, jeg skulle ønske vi kunne bekjempe denne forholdismen i lag.

Jeg er fullstendig på det rene med at fagbevegelsen har viktigere saker å kjempe og at jeg som anti-forholdist sannsynligvis utgjør en minoritet i samfunnet. Men vi har tradisjon med å ha respekt for minoritetene og om mitt nødrops kan vekke en ørliten bevissthet, kan vi håpe på bedre tider i forho... eehhh... for språkkrakten.

Ha en forholdsvis god jul!

NTL NAVs deltagere på Innvandrerkonferansen
Fra venstre: Hennie Isaksen, Anne-Birgit Nilsen og
Merethe Engstrøm

Mangfold på arbeidsplassen:

Glimt fra Innvandrerkonferansen 2010

Tekst og foto: Anne Birgit Nilsen

LO Stat er initiativtaker og drivkraften i arbeidet med å arrangere den årlige innvandrerkonferansen. Innvandrerkonferansen er et samarbeid mellom flere aktører, bl.a. LO/LO Stat, Trondheim kommune, Norsk Folkehjelp og IMDI.

Årets konferanse gikk av stabelen i Trondheim i slutten av september.

I sin åpningstale stilte Tone Rønoldtangen, leder i LO Stat, spørsmålet:

– Mangfold på arbeidsplassen. Hva må til for å lykkes?

– Vi har et ¾-samfunn i Norge i dag, hvor én fjerdedel befinner seg utenfor arbeidslivet, sa Tone. Denne delen består en uføretrygdde samt en stor del innvandrere. Arbeidsledighetstallene for de unge mellom 15 og 29 år øker mest blant norskfødte med innvandrerforeldre. Regjeringens handlingsplan for integrering har ikke vært vellykket. Evaluering av prosjektet med moderat kvotering ved tilsetninger, viser at arbeidsgivere i liten grad har tatt dette virkemiddelet i bruk.

Global Future. Prosjektet Global Future er en talentmobilisering av innvandrere med høy utdanning og som snakker norsk. Prosjektet skal synliggjøre kvalifisert arbeidskraft og kompetanse, og dermed oppnå større integrering av kvalifiserte personer med flerkulturell bakgrunn i sentrale stillinger og styreverv i arbeidslivet. Programmet inneholder blant annet lederutvikling, styrekompetanse, mentorordning og nettverksbygging.

Verktøy. Norsk Folkehjelp har mange gode hjelpemidler til bruk i dette arbeidet. Rasismefri Sone, Mangfold- og dialogkurs og Kvinner Kan-kurs. Trygve Augestad hos Folkehjelpa reklamerte godt for aktivitetene, og han satte også fokus på retorikk, – hvordan snakker vi om asylsøkere og etniske minoriteter? Han viste blant annet til Siv Jensens uttalelse i en TV-sendt debatt med Jens Stoltenberg: «Det folk ute i Oslos gater ser er en stadig økende flom av kriminelle asylsøkere som selger narkotika

og voldar jenter uten grunn». Hvilken oppfatning får folk flest når de hører utsagn som dette? – En generell beskrivelse av en hel gruppe, når realiteten er at under 1 % av asylsøkerne er kriminelle.

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDI) har også utviklet mange hjelpemidler for både tillitsvalgte, opplæringsansvarlige og personalledere. Etaten har samlet sine tilbud på nettsidene www.mangfoldsportalen.no.

Innvandrerkonferansen er et nyttig hjelpemiddel på veien mot et større mangfold på arbeidsplassen, og konferansen greier å sette fokus på spørsmålet om hva som må til for å lykkes. Nyttige tips fra fagfolk, og gode suksesshistorier fra personer med flerkulturell bakgrunn er alltid gode virkemidler for å få endret holdning og tankegang hos oss alle, både vi som arbeider med integrering, tilsetninger og formidling av arbeidskraft.

Øk kunnskapen om brannsikkerhet og vinn fine premier

LOfavør ønsker at du skal føle deg trygg utenfor jobben. Derfor vil vi gjerne hjelpe deg å gjøre hjemmet ditt så trygt som mulig.

Høytid for brann

På høytid for brann får du gode råd om hvordan du kan sikre deg og din familie mot brann. Du finner også gode tilbud på sikkerhetsprodukter og en brannquiz med fine premier.

Gå inn på: **hoytidforbrann.no**
Eller SMS med kodeord: **BRANNQUIZ** til **2242**

lo favør
FORDELER FOR LO-MEDLEMMER

BLI MEDLEM AV NTL (NB! Skriv med tydelige bokstaver)

Sendes til Norsk Tjenestemannslag, Møllergata 10, 0179 Oslo, eller faks til: 23 06 15 55

Navn:		Fødsels- og personnummer (11 siffer):	
Adresse:		Postnr. /Sted:	
E-postadresse:	Tlf. privat:	Tlf. arbeid:	Tlf. mobil:
Arbeidssted:			
Adresse arbeidssted:			
Får lønn utbetalt av:		Lønnstrinn/Årslønn:	
Er du medlem i annet LO-forbund/eller forbund utenfor LO? ☐ Ja ☐ Nei		Hvis ja – hvilket og når opphører medlemskapet:	
Vervet av (navn og adresse):		Ønsket vervepremie:	
Sted/dato:		Underskrift:	

MODELL	▼	KAPRE		TRETT- HETS- TEGN	▼	GASS	▼	SPREKK
→			↓	ROV- MÅKER		LØVTRE		
VERD- SATTE				GRETNE				
SOLGUD								
└		LOVLÆRE				LØS		
		OLA- BUKSE				GREVE		
SKRIVE- REDSKAP								
SØLV- VINNERE								
└					M.NAVN		YRKES- UT- ØVER	
RETT- LINJET					KUNST			FOR- STEIN- ET
					STAGGE			
FOR- RÅDS- HUS	▼	BIBELSK BY	YRKES- UT- ØVERE	REGIST- ER 100 m2	▼	HIMMEL- PYNT		
						HVAL		
MAMMA								ART. →
LOV- LØSHET						ARBEIDS- PLASS		
NABOER						20 STK.		
└		FLAK- KING		HODE- TOPP			OM	
							LIKE- LEDES	NOEN
SKRI- BENT								
ARKADER								FØLJE- TONGER
└				PRES- SES	MYLDRE	MELLOM TOLV OG TO →		KON- GRUENT
								VERN
RØYK- STUE				↓			←	
OPP- TRINN	EVEN- TYR- GUTT		FRISK			FRØ	HOLDE AV	
			AMBOLT				SLÅR →	
└						IKKE	NA- SJONER	BIBEL- NAVN
								DIFTONG
SKRIDE						OPP- LEVDE		
SINTE								
└				↘				↑ FINS

➡➡

Navn:

Adresse: Postnr./Sted:

VINNERE AV FORRIGE KRYSSORD:

LILLIAN SØRNES, Ålesund

KJÆRSTI SÆTERDAL, Arnatveit

JORUNN ÅNENSEN, Rasta

Frist for innsending av kryssordløsning er 15. februar 2011. Konvolutten merkes med «Gaiden september 2010» og sendes til: NTL NAV v/ Jørund O. Gustavsen, Arbeids- og velferdsdirektoratet, Postboks 5, St.Olavs plass, 0130 Oslo. Vi trekker ut 3 vinnere som får henholdsvis 5, 3, og 2 flax-lodd. Her kan det være store gevinster å hente. Lykke til.

Sudoku

	5						3	
8				6				1
6			5		7			8
3	4			7			1	6
	2						7	
7	6			2			8	4
9			2		8			5
4				1				3
	3						6	

© Kryssquiz / Bulls

Fyll inn de tomme feltene slik at hver rad og rekke inneholder alle tall fra 1 til 9. Hvert stortfelt på 3x3 feltene må også inneholde alle tall fra 1 til 9. Tallene kan kun en gang per rekke, rad eller stortfelt.

Løsning:

7	6	1	8	9	5	2	3	4
9	3	2	7	1	4	6	8	5
5	8	9	2	6	7	3	1	4
1	2	9	4	5	8	6	7	3
4	7	6	5	9	1	3	8	2
8	1	4	9	2	3	7	5	6
2	5	3	6	8	7	9	4	1
6	9	7	1	4	5	2	3	8

NAV og budsjettet

NAV har ein flott visjon; «Vi gir menneske moglegheiter».

Denne visjonen signaliserer eit positivt menneskesyn der vi i NAV skal gje alle menneske ein ny sjanse når livet går i mot på ulike område. Skal vi i NAV leve opp til denne visjonen må vi må ha gode verktøy i verktøykassa. Med neste års budsjett, som i utgangspunktet var bra, opplever vi likevel at det reelt sett blir eit budsjettkutt på om lag 3 – 4 %. Dette svir og det gjer at vi som arbeider i NAV får det vanskelegare med å oppfylle vår flotte visjon. Budsjettkuttet skuldast i hovudsak to forhold:

1) Altfor mykje pengar går med til å vedlikehalde eit IKT-system som skulle vore skifta ut for mange år sidan. Satsinga på nytt og moderne IKT-system må derfor prioriterast i åra som kjem. Dette vil koste pengar, men det er viktig at politika-rane må vere villig til å betale prisen for eit moderne og effektivt NAV. I tillegg må politika-rane vere villige til å betale for kostnader for vedlikehald av vårt ut-rangerte IKT-system.

2) NAV må kutta om lag 4000 tiltaksplassar i 2011. Dette betyr også mindre pengar til administrasjon av tiltaksplassar og dermed færre tilsette. Årsaka til reduksjon i tiltaksplassar er ei forventet nedgang i arbeidsløysa. Det er i seg sjølv positivt. Når det likevel fører til færre tilsette vil det igjen føre til at vi ikkje klarer å opp-fylle visjonen om å gje menneske moglegheiter. Vi klarer knapt å etterleve visjonen med dei ressursane vi har i dag. Med færre tilsette blir jobben enda vanskelegare. NTL NAV krev derfor fleire tiltaksplassar, minst på nivå med årets. NAV sparer samfunnet for fleire milliardar kroner pga nedgang i sjukefråværet. Reinvester litt av desse pengane i NAV. Det vil vere samfunnsøkonomisk lønsamt.

Det har vore landsmøte i NTL. Mange viktige og gode vedtak for NTL sin politikk i kommande fire års periode blei fatta. I tillegg blei det valt ny leiar, John Leirvaag. John er ein solid mann med lang erfaring som tillitsvald, forbunds-sekretær og nestleiar i NTL. Eg er overtydd om at han, saman med dei andre personane som blei valt inn i leiinga og som forbundssekretærar, vil gjere ein god jobb for NTL sine medlemmer. Samstundes vil eg takke tidlegare for-bundsleiar gjennom tolv år, Turid Lilleheie, for samarbeidet og for stor innsats for medlemmene. Kamp for likestilling og likeløn i arbeidslivet er noko av sakene som vil stå att etter Turid.

Sjølv om det er mørke skyer over NAV i desse tider er det likevel viktig at vi går inn i julehøg-tida med senka skuldrer. Medarbeidarane er og blir den viktigaste ressursen som NAV har. NAV treng derfor utkvilte og motiverte medarbei-dar når vi no snart går over i nytt år.

Takk for samarbeidet i 2010 og GOD JULEHØGTID til alle medlemmer.

John Leirvaag
John Leirvaag
 Leder NTL NAV

Pølsevev i redaksjonen

Marit Gustavsen, foto

Gaiden avslutter 2010 med et dagsaktuelt tema. Hva er mer dagsaktuelt enn pølse når året ender? Alt har som kjent en ende, men pølsa har to!

Terje Evensen (tekst) Jørund O. Gustavsen (foto)

Det er redaktøren som utfordrer sine penneknegter i redaksjonsutvalget, Anne Birgit og undertegnede, til gastronomisk dyst. Tre matglade mennesker får følgende utfordring: Lag julepølsa sjøl.

En lykkelig gris. Forberedelsene starter med et besøk hos Trygve Brovold AS på Stange. En slakter av det gode, gamle slaget, der kjærligheten til mat står i sentrum. Seks meter med tarm og et par kilo spekk er mulig å kjøpe over disk i slike forretninger. Ribba er kortreist, produsert på gården Bakken Øvre. Og her snakker vi om en lykkelig gris. Som har gått fritt på de grønne engene i Løten, rullet seg i søla og hatt det fint sammen med sine arts-

frender. Slikt skaper godt kjøtt. Innmaten, som har sin naturlige plass i god pølse, finner vi i Brugata i Oslo.

Ikke for sarte sjeler. Med ambisjonen om å lage egen pølse, er hele redaksjonsutvalget ute på jomfruelig mark. Dette har vi ikke gjort før og vi slår fort fast at dette ikke er arbeid for sarte sjeler. Nyrer og lever ser ikke direkte innbydende ut. Men kjøtt, innmat, spekk og krydder, med ytterst improvisert mengdeberegning, havner i redaktørens Kenwood. Ut kommer en masse som skal stappes i tarmene. Seks meter med tarm er fascinerende. Det kunne fått plass i en fyrstikkeske. Men hvor er enden og hvordan i huleste skal vi få til dette uten å spjære

tarmen? Spørsmålene får sine svar. Dette går så det griner. Én fører Kenwood'en med farse, én passer på at tarmene blir jevnt fylt opp og én knytter etter hvert. En meget smidig arbeidsfordeling.

Nydelig. Pølsene trekkes i kjelen, før de havner i panna. Det ser rett og slett lekkert ut og sultne mager rumler vellystig. Ribbe, poteter og annet tilbehør er klart, vi kan sette oss til bords og felle dom over maten og året som har gått. Det smaker simpelthen nydelig. Vi kan jo lage pølse. Freden senker seg på Kjelsås og bekymringene får fri. God jul.